

STADSNATUUR ROUTE ■ TILBURG

STADSNATUUR ROUTE TILBURG

Graag nemen we je mee langs een aantal groene plekken in de stad. Op de route zijn ook vier uitdagingen opgenomen.

Denk jij als bewoner, bezoeker of (creatief) professional mee over nog meer stadsnatuur?

De groene stad maken we samen!

KUNSTLOC
BRABANT

Vormgeving en stadsnatuur kunnen elkaar op prachtige wijze versterken. De vorm van een aangelegd park, van een groen plein of kunstwerk in het groen, bepaalt voor een groot deel hoe je een plek beleeft.

De stadsnatuur vertelt ons een verhaal over het karakter van de stad. In Tilburg zie je het godsdienstige verleden van kloostertuinen terug in verborgen groene oases. De driehoekige vorm van parken en pleinen verwijst naar de vroegere schapenweides van herdgangen (buurtschappen waar herders met hun kudde liepen). Ook het verleden van (textiel)industrie heeft invloed op de ruimte voor natuur in deze stad.

Tilburg werkt hard aan de ontwikkeling van stadsnatuur: om de drukke en steeds voller bebouwde stad groener te maken, aan te passen aan het veranderend klimaat en te verrijken met biodivers groen. Stadsnatuur is constant in ontwikkeling, met vernieuwende, slimme oplossingen om groen en gebouwen samen te laten gaan.

Meer info:

Wil je meer informatie over punten op de route of een meer precieze routebeschrijving? Ga dan naar onze website (www.duurzamertilburg.nl) via de QR-code. Hier vind je ook meer informatie over de stadsnatuur én uitdagingen op de kaart en kun je goede ideeën voor meer groen achterlaten via natuur_groen@tilburg.nl.

We nodigen je van harte uit om met ons Tilburg steeds mooier en groener te maken en samen verder te bouwen aan het verhaal van de stad.

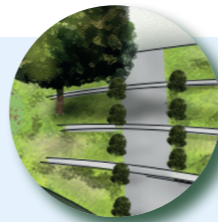
Deze stadsnatuur routekaart is een initiatief van Gemeente Tilburg en Kunstloc Brabant. Vormgeving en illustraties: Kan Creations.

Duur wandeling: 1,5 – 2 uur
Afstand: 7,9 km
Start- en eindpunt: Station Tilburg

1. Burgemeester Stekelenburgplein

Wijk: Spoorzone Noord
Realisatie: 2017
Ontwerp: Quadrat, atelier voor stedenbouw, landschap en architectuur

In het ontwerp van dit plein zie je nog duidelijk de spoorlijnen van de voormalige NS-werkplaats. In overleg met de stadsecoloog is een fleurige entree gemaakt, met bloeiende planten waar bijen, vlinders en andere bestuivende insecten dol op zijn. Zo komen er steeds meer verschillende planten en dieren: de biodiversiteit wordt hoger.

2. Clarissenhof

Wijk: Theresia
Realisatie: 2018
Ontwerp: Dok Architecten i.s.m. Dominique ter Beek, Nienke Boot en Ard Hoksbergen

Waar ooit het Sint Jozefgasthuis stond, staat nu een mooi geheel van witte gebouwen en groene tuinen. De vorm is gebaseerd op de hoven- en moestuinbouw van kloosters. Midden in een druk gebied is de rust van vroeger teruggekeerd, voor mensen én voor fauna, zoals wilde bijen en vlinders.

3. Kinderboerderij Buurtpark Maria Goretti

Wijk: Theresia
Realisatie: 2022 (herinrichting)
Ontwerp: Plein Civiel, advies en ontwerp openbare ruimte

Door de sloop van gebouwen van de Zuid Nederlandse Kledingfabriek is hier ruimte gekomen voor onder andere recreatie en een groene binnenwereld. Op deze plek ligt een kinderboerderij, omgeven door grote bomen.

4. Wilhelminapark

Wijk: Spoorzone Noord
Realisatie: 1898
Ontwerp: Leonard Springer, tuin- en landschapsarchitect

Het Wilhelminapark is één van de oudste parken van Tilburg. Het park is ontworpen in Engelse landschapsstijl, met veel soorten bomen, een vijver, grasvelden en slingerende paden. Het park is belangrijk voor de natuur in dit oude stadsdeel.

5. Mr JH De Pontplein

Wijk: Bouwmeester
Realisatie: 1997
Ontwerp: Architectenbureau Rudy Uytenhaak, Neutelings Riedijk Architects

De omgeving van museum De Pont is een soort hof, omsloten door bebouwing, waarin vier losse woonblokken zijn opgenomen. Deze blokken vormen de overgang tussen het verkeer- en parkeergedeelte bij de woningen en de parkachtige strook voor het museum.
Uitdaging: vergroenen versteend (parkeer)plein, creëren prettige verblijfsplek voor dier én mens.

6. Tuin entree museum De Pont

Wijk: Bouwmeester
Realisatie: 2017
Ontwerp: Sophie Walker, tuinarchitecte

Deze tuin bij de entree van museum De Pont is ontworpen voor het 25-jarig bestaan van het museum. In de tuin vind je een aantal ronde vijvers, met daarin het kunstwerk 'Sky mirror' van Anish Kapoor. Sophie Walker heeft de beplanting als een tapijt vormgegeven, als knipoog naar het textielverleden van Tilburg. De planten laten de kleuren van verschillende seizoenen zien.

7. Groene Boomkorven Gasthuisring

Wijk: Bouwmeester
Realisatie: 2019
Ontwerp: Gemeente Tilburg (landschapsarchitect i.s.m. ecooloog)

Door kabels en leidingen in de grond was het onmogelijk om bomen te planten bij het vergroenen van de straat. Dit is opgelost door een rij boomkorven met klimplanten neer te zetten. Deze zorgen zo voor een groene verbinding in de straat.

8. Spoorpark

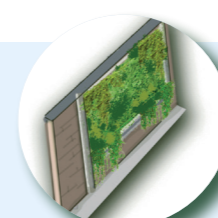
Wijk: Spoorzone Zuid
Realisatie: 2019
Ontwerp: Kruitkok landschapsarchitecten, Tjeerd Timmermans architect, Blom & Moors ontwerp openbare ruimte, De Torenbouwers en kunstenaar Marieke Vromans

Het Spoorpark is ontstaan vanuit een burgerinitiatief, als plek voor ontspanning en ontmoeting. Het park is aangelegd op een voormalig spoor- en industrieterrein. De rails van het rangeerterrein zijn deels in het park opgenomen. Op de helling langs het spoor zijn inheemse bloemen ingezaaid. Deze helling is een onderdeel van de ecologische structuur.

9. Groene gevel

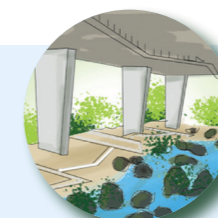
Wijk: Binnenstad
Realisatie: 2018
Ontwerp: Gemeente Tilburg (landschapsarchitect i.s.m. ecooloog)

Deze groene gevel is vormgegeven als een levend schilderij. Hier zijn verschillende soorten klimplanten gebruikt. Door de groeivorm en de verschillende kleuren van bladeren en bloemen, ziet deze gevel er iedere maand anders uit. Het groen zorgt voor verkoeling van de gevel en geeft insecten en vogels voedsel, schuil- en nestplekken.

10. Allurapark

Wijk: Binnenstad
Realisatie: 2003
Ontwerp: Okra landschapsarchitecten (grastuin), Gemeente Tilburg (landschapsarchitecten en ecooloog – onderdoorgang)

Het Allurapark is ontworpen als glooiend grasveld, doorsneden door een pad. Op hoge delen staan bomen die graag droog staan, op lage delen bomen die vocht nodig hebben. Het regenwater van het bovenliggende gebouw wordt ter hoogte van de onderdoorgang opgevangen in een vochtige laagte. Hier groeien op en tussen de rotsblokken van tufsteen verschillende soorten varens.

11. Stadhuisplein/Alexanderstraat

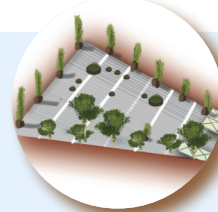
Wijk: Binnenstad
Realisatie: 2021
Ontwerp: MTD landschapsarchitecten

Het Stadhuisplein is een moderne groene plek, die is aangepast aan klimaatverandering. De watermuur werkt verkoelend en maakt een fijn geluid. De grote vakken met inheemse planten zorgen voor biodiversiteit, net als de met groen begroeiende kabels over de straat. Een krattensysteem onder de grond kan regenwater opslaan.

12. Pieter Vredeplein

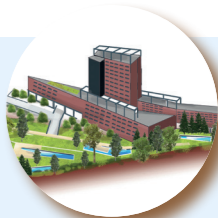
Wijk: Binnenstad
Realisatie: 2008
Ontwerp: Bonell i Gil Architectes (plein en gebouw)

Het Pieter Vredeplein is samen met het L-vormige gebouw ontworpen. Het is een stedelijk plein met weinig ruimte voor groen, vanwege de parkeergarage die eronder ligt. Het plein heeft hierdoor een lage biodiversiteitswaarde. Een rij platanen vormt de verbinding tussen De Heuvel en de Tuinstraat.
Uitdaging: groen klimaatbestendig plein maken voor dier én mens.

13. Interpolistuin

Wijk: Hoogvenne
Realisatie: 1998
Ontwerp: West 8 Landscape Architecture

Het Tivolipark, ook wel de Interpolistuin genoemd, is vormgegeven samen met het Interpolis gebouw. Een houten vlonder onder het gebouw gaat over een 'zee' van leisteen - waar in de lente magnolia's bloeien - naar een gazon met Douglas-sparren. De hoekige en langgerekte vijvers geven de tuin een grafisch karakter.
Uitdaging: verhogen van de biodiversiteit

14. NS plein

Wijk: Loven-Besterd
Realisatie: 2015
Ontwerp: Gemeente Tilburg (landschapsarchitect)

De Burgemeester Broeklaan en het NS-Plein zijn samen opnieuw ingericht. Op het vroegere parkeerterrein is nu ook ruimte voor een kleine openbare tuin met struiken en vaste planten. Langs de weg staan boombakken met kornoeljes, die ergens anders staan tijdens de Tilburgse kermis.
Uitdaging: minder stenig plein maken voor dier én mens.

Icoon uitleg:

- Verborgen groen
- Vernieuwend groen
- Herdgang
- Industrieel verleden
- Uitdaging